

Tárgytematika / Course Description

Grafikatörténet 1

MKNB_DSTM116

Tárgyfelelős neve /

Teacher's name: dr. Pálfalusi Zsolt János

Félév / Semester: 2022/23/2

Beszámolási forma /

Assesment: Vizsga

Tárgy heti óraszám /

Teaching hours(week): 2/0/0

Tárgy féléves óraszám /

Teaching hours(sem.): 0/0/0

OKTATÁS CÉLJA / AIM OF THE COURSE

Oktatás célja: A tantárgy célja átfogó ismeretek szerzése a szaktárgy történeti előzményeiről, a könyvnyomtatás kezdeteitől egészen a kortárs tervezőgrafikai tendenciáig.

Az előadássorozat célja, hogy bemutassa a grafikatörténet kiemelkedő műveit és mestereit. A sorozat a középkori kódexfestészet példáival indul, majd időbeli orrendben tárgyalja a kézrajz jelentőségét, és szerepét a középkori és reneszánsz művészetben; a fametszet kialakulását és szerepét a középkori és reneszánsz tudományos világkép elterjesztésében (kozmoográfiák, térképek, anatómiák); Albrecht Dürer grafikai munkásságát (biblikus ciklusok, mester rézmetszetek), Dürer kortársait (Miksa császár megrendelése, Hans Baldung Grien, Albrecht Altdorfer, Lucas Cranach, Hans Holbein); az itáliai reneszánsz rézmetsző mestereit (Antonio Pollaiuolo, Andrea Mantegna, Marcantonio Raimondi); a németalföldi rézmetszőket (Lucas van Leyden, Hieronymus Cock, Hendrick Goltziu, Aegidius Sadeler); a magyar középkori és barokk történeti arcképcsarnokokat (Thúróczy Krónika, Nádasdy Mauzóluem, Elias Widemann arcképcsarnoka); Rembrandt munkásságát; William Hogarth metszeteit; Giovanni Battista Piranesi művészetét; Francisco Goyát. A félév során szó esik a városiasodással járó kommunikációs kihívásokról; Honoré Daumier munkásságáról, a grafika helyéről a 19. századi Magyarországon (arckép, táj- és városkép, népeletkép, történeti kép); Zichy Mihályról és a Barbizoni iskola, továbbá a francia impresszionisták grafikai törekvéseiről, majd az autonóm grafika megjelenéséről Henrie de Toulouse-Lautrec és a Nabis csoport fellépésével.

TANTÁRGY TARTALMA / DESCRIPTION

Tantárgy tartalma:

Tervezőgrafikatörténet I.: A nyomtatási előzményeket áttekintve Gutenberg korától ismerteti meg a nyomtatott műfajok fejlődését, kialakulását, a tipográfia változását és stílisis jegeit, korstílusát.

Tematikák:

Az első nyomtatott képek – Másolástól a könyvnyomtatásig – Nyomtatott képek a középkorban – Hordozó anyagok és a sokszorosítás forradalma: a papír

Gutenberg – A könyvnyomtatás forradalma

A reneszánsz a könyvnyomtatásban XV- XVI. század – Aldo Manucci, Tory, les Estienne, Garamond

A könyvnyomtatás története Magyarországon – Hunyadi Mátyás Corvinái – Hess András

- Vándornyomdászok Magyarországon

5. XVI-XVII sz.-i európai tipográfia – A cenzúra és a királyi nyomdák
6. Az átmenet betűje: Misztótfalusi Kis Miklós
7. A typográfusok kora: Baskerville, Caslon
8. Az ipari forradalom és nyomtatott sajtó születése és elterjedése Európában – A karikatúra
9. A klasszicista tipográfia: Bodoni, Didot
10. Magyar könyvkiadók, kereskedők, nyomdászok a reformkorban
11. A plakát születése és a korszak kiemelkedő alkotó : Chéret, Toulouse-Lautrec
12. Nyomtatott „hétköznapiak”: a csomagolás, a menükártya, az étlap, a képeslap.
13. A szecesszió általános jellemzői és formajegyei a nyomtatott műfajokban.
14. A magyar szecesszió a könyv- és plakátnyomtatásban

SZÁMONKÉRÉSI ÉS ÉRTÉKELÉSI RENDSZERE / ASSESSMENT'S METHOD

Számonkérési és értékelési rendszer: írásbeli vizsga, amelynek részei: képfelismerés, fogalom meghatározás, rövid és hosszabb esszé kérdés kidolgozása.

KÖTELEZŐ IRODALOM / OBLIGATORY MATERIAL

Kötelező irodalom:

- CAVE, RODERICK AYAD, SARA: A könyv története - A barlangfestményektől az e-könyvig; Ford.: Leyrer Ginda, Varga Csaba Béla, Nádori Attila, Dippold Ádám- Kossuth Könyvkiadó, 2015 ISBN: 978-96-30980-975
- V. Ecsedy Judit: A könyvnyomtatás Magyarországon a kézisajtó korában 1473-1800 Balassi Kiadó, 1999.
- Buzinkay Géza - Kókay György: A magyar sajtó történet Ráció Kiadó, 2005

Ajánlott irodalom:

- Buzinkay Géza: Magyar hírlaptörténet 1848-1918 Corvina Kiadó, 2008
- Richard Hollis: Graphic Design – A Concise History
Thames and Hudson, London 1994- ISBN: 0-500-20270-2
- Stéphane Darricau: Culture graphique une perspective de Gutenberg á nos jours
Édition Pyramid, Paris 2014
ISBN:978-2-35017-317